

ISSN 2079-1828

Донецький національний університет
Історичний факультет

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Засновано у 1999 р.

№ 3-4 (57-58) 2014

Головний редактор:

Добров Петро Васильович, доктор історичних наук, Заслужений працівник освіти України

Заступник головного редактора, відповідальний секретар:

Темірова Надія Романівна, доктор історичних наук

Редакційна рада:

Балабанов К. В. – доктор політичних наук (м. Маріуполь), Даниленко В. М. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Карев Д. В., – доктор історичних наук (м. Гродно, Республіка Білорусь), Колесник В. Ф. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Куц Г. М. – доктор політичних наук (м. Харків), Реєнт О. П. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Солдатенко В. Ф. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Стоян О. М. – доктор історичних наук (м. Київ), Суловський С. – доктор політичних наук (м. Варшава, Республіка Польща), Чемшит А. А. – доктор політичних наук (м. Сімферополь), Чернявський Г. Й., доктор історичних наук (м. Балтімор, США).

Редколегія:

Бут О. М. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Гедьо А. В. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Грідіна І. М. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Задунайський В. В. – доктор історичних наук (Український католицький університет, м. Львів), Литвиненко Р. О. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Моргун В. А. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Нагорняк Т. Л. – доктор політичних наук (Донецький національний університет), Примуш М. В. – доктор політичних наук (Донецький національний університет), Стяжкіна О. В. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Тодоров І. Я. – доктор історичних наук (Ужгородський національний університет).

Рекомендовано до друку Вченою Радою Донецького національного університету. Протокол № 9 від 23.12.2014 р.

Включено ВАК України до переліку наукових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних та інших науково-дослідних робіт.

Протокол президії ВАК України №1 – 05/3 від 14 квітня 2010 р.

Зареєстровано Міністерством юстиції України.

Свідоцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ № 16418 – 4890 ПР від 01.12.2009 р.

Видання включено до міжнародної спеціалізованої наукометричної бази даних **Index Copernicus International**

Адреса редакції:

Історичний факультет

Донецький національний університет

вул. 600-річчя, 21

21021, Вінниця

© Донецький національний університет

Тел. +380506776494

E-mail: istordoslidzhennya@gmail.com

Електронна версія – iipd.jimdo.com

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ
ЖУРНАЛ

Засновано у 1999 р.

Видання Донецького національного
університету, історичний факультет

№ 3-4 (57-58), 2014
грудень

ЗМІСТ

Історія України

<i>Забавин В. О.</i> ПОГРЕБЕННЯ СРУБНОЙ КУЛЬТУРЫ СЕВЕРНОГО ПРИАЗОВЬЯ С МЕТАЛЛИЧЕСКИМИ НОЖАМИ.....	9
<i>Руднік Д. Г.</i> ПОХОДЖЕННЯ БОЯР У КИЇВСЬКІЙ РУСІ: ЕТНІЧНИЙ АСПЕКТ	23
<i>Гініч В. В.</i> ЕТНОКОНФЕСІЙНА САМОСВІДОМІСТЬ МЕШКАНЦІВ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ КІНЦЯ XVI – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVII СТ.	31
<i>Шандра І. О.</i> НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ПРОЕКТИ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ БУРЖУАЗІЇ УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЙ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX – ПОЧАТОК XX СТ.)	41
<i>Забудкова О. А.</i> ПРОБЛЕМА МОНОПОЛІЗАЦІЇ СОЛЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ УКРАЇНИ ТА КРИМУ НАПРИКІНЦІ XIX–НА ПОЧАТКУ XX СТ.	53
<i>Задунайський В. В.</i> ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНА ПІДГОТОВКА КУБАНСЬКИХ КОЗАКІВ 2-Ї ЧЕРГИ СЛУЖБИ НА ПОЧАТКУ XX СТ.	61
<i>Волошенко В. О.</i> КОНСТРУЮЮЧИ «СЕЛЯНСТВО»: ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СЕЛЯНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ НА ШПАЛЬТАХ ЧАСОПISУ “КІЕВСКАЯ СТАРИНА”	92
<i>Коник О. О.</i> ОБОРУДКА З ВУГЛЕНОСНОЮ ЦЕРКОВНОЮ ЗЕМЛЕЮ ТА ЇЇ ВІДЛУННЯ В ДЕРЖАВНІЙ ДУМІ (1910).....	68

Дмитрик І. О. НЕСТАНДАРТНІ МЕТОДИ ВИРІШЕННЯ ЖИТЛОВОЇ ПРОБЛЕМИ 1920-Х РР. (НА МАТЕРІАЛАХ ДОНБАСУ) 80

Горбатюк О. О. НАВЧАЛЬНО-МАТЕРІАЛЬНА БАЗА ШКІЛ КИЄВА (ДРУГА ПОЛОВИНА 40-Х – ПОЧАТОК 50-Х РР. ХХ СТ.)..... 87

Буряк Ю. Ю. РОЛЬ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
У ПРОВЕДЕННІ БАРВІНКОВЕ-ЛОЗОВСЬКОЇ ОПЕРАЦІЇ101

Історіографія, джерелознавство

Кондратьєва Д. А. ОБРАЗ УКРАЇНИ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ П.КУЛІША..... 108

Пятницькова І. В. ЗНАЧЕННЯ КООПЕРАЦІЇ У ЖИТТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.: СУЧАСНА ІСТОРИОГРАФІЯ159

Сучкова О. Ю. ПОВСЯКДЕННІСТЬ ЄВРЕЙСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УСРР У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД: ВІТЧИЗНЯНИЙ ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ВИМІР115

Арабаджи С. С. ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ АКТОВІ МАТЕРІАЛИ
МАРИУПОЛЬСЬКОГО ГРЕЦЬКОГО СУДУ ЯК ІНФОРМАТИВНІ ДЖЕРЕЛА
З ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ125

Гедьо А. В., Остроушко Ю. Р. ДИТЯЧА БЕЗПРИТУЛЬНІСТЬ І БЕЗДОГЛЯДНІСТЬ
У РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХVІІІ—НА ПОЧАТКУ ХІХ СТ.:
АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ131

Кригіна О. В. МЕТРИЧНІ КНИГИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДЕМОГРАФІЧНОЇ
ІНФОРМАЦІЇ: ЧАСТИНА ТРЕТЯ «ПРО ПОМЕРЛИХ»..... 141

Кухлев А. С. ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ МІСТА
В НАРАТИВНИХ МАТЕРІАЛАХ ХІХ СТ.....150

Гедьо А. В., Іорданова Ю. В. ЖІНКА В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ
20–30-х рр. ХХ ст. ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЕПІСТОЛЯРНОЇ СПАДЩИНИ.....166

Ковальська Л. А. МЕМУАРИ УЧАСНИКІВ РАДЯНСЬКОГО ПАРТИЗАНСЬКО-
ПІДПІЛЬНОГО РУХУ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО172

Петрова І. О. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛОВОДСТВА В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМО-
ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ У ХХ СТ.: ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ182

Костенко А. В. ЕТАПИ РОЗВИТКУ ЛАПІДАРНОЇ КОЛЕКЦІЇ ХЕРСОНСЬКОГО
ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ191

Зарубіжна історія

- Сацький П. В.* САМОВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦІВ У ГЕОПОЛІТИЧНИХ МОТИВАЦІЯХ КРАЇН-ПЕРЕМОЖНИЦЬ У ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.....197
- Лихачова Л. Б., Яковлев А. В.* ОБРАЗ «ВОРОГА» В ЕКОНОМІЦІ СРСР 1945–1953 РР. НА ПРИКЛАДІ СМІХОВОЇ КУЛЬТУРИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЖУРНАЛУ «КРОКОДИЛ»)..... 209
- Величенко О. О.* ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ВІДНОВЛЕННЯ СДПН У СХІДНІЙ ОКУПАЦІЙНІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ (ТРАВЕНЬ 1945 – КВІТЕНЬ 1946 РР.)..... 221
- Пилипенко В. В.* ПОЛІТИЗАЦІЯ СТУДЕНТСЬКИХ РУХІВ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ІСЛАМСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ІРАНІ..... 229
- Петренко К. А.* ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ОБ'ЄДНАНОЇ НІМЕЧЧИНИ І КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ (1990–1995 РР.)..... 236

Політичні науки

- Городня Н. Д.* ТРАНСФОРМАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКО-ІНДІЙСЬКИХ ВІДНОСИН У ПЕРШЕ ПОСТЫПОЛЯРНЕ ДЕСЯТИЛІТТЯ..... 247
- Шевчук О. В.* «ТАЙВАНСЬКА ПРОБЛЕМА» В АМЕРИКАНСЬКО-КИТАЙСЬКІЙ ВЗАЄМОДІЇ В ПЕРІОД ПРЕЗИДЕНТСТВА ЧЕНЬ ШУЙБЯНЯ..... 280
- Дудко І. Д.* ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЄС У ВИМІРІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ І ПЕРСПЕКТИВ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ 261
- Осельська О. С.* ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В КОНТЕКСТІ СТРУКТУРУВАННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОСТОРУ 271
- Богінська І. В.* РАДА БЕЗПЕКИ РФ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ (1990-ТІ РР.)..... 287
- Лисак В. Ф.* ДИСЦИПЛІНА «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ» В СИСТЕМІ ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ..... 296

CONTENTS

History of Ukraine

<i>Zabavin V. O.</i> THE BURIALS OF TIMBER-GRAVE CULTURE OF NORTHERN AZOV WITH METAL KNIVES	9
<i>Rudnik D. G.</i> THE ORIGIN OF THE BOYARS IN KIEVAN RUS: ETHNICAL ASPECT	23
<i>Gipich V. V.</i> ETHNIC CONFESSIAL APPERCEPTION OF CITIZENS OF UKRAINIAN TOWNS OF THE END OF XVI-THE FIRST HALF OF XVII CENTURIES.....	31
<i>Shandra I. A.</i> RESEARCH PROJECTS OF THE REPRESENTATIVE ORGANIZATIONS OF THE BOURGEOISIE OF THE UKRAINIAN PROVINCES (THE SECOND HALF OF XIX–THE BEGINNING OF THE XX CENTURIES)	41
<i>Zabudkova O. A.</i> THE PROBLEM OF MONOPOLIZATION OF THE SALT INDUSTRY IN SOUTH-EASTERN UKRAINE AND CRIMEA IN THE LATE XIX AT THE END OF THE XX CENTURY	53
<i>Zadunajskij V. V.</i> MILITARY–APPLIED PREPARATION KUBAN COSSACKS 2 ND STAGE SERVICE IN THE EARLY TWENTIETH CENTUR.....	61
<i>Voloshenko V. O.</i> DEVELOPING „PEASANTRY”: DIFFERENTIATION AMONG THE PEASANTRY AT PAGES OF THE “KYIVS’KA STARYNA” MAGAZINE	68
<i>Konyk O. O.</i> TRANSACTION WITH THE COAL-BEARING CHURCH LAND AND ITS ECHO IN THE STATE DUMA (1910)	76
<i>Dmitrik I. O.</i> UNCONVENTIONAL METHODS FOR SOLUTION THE HOUSING PROBLEMS IN 1920S (ON THE MATERIALS OF DONETSK REGION).....	88
<i>Gorbatiuk O. O.</i> EDUCATIONAL AND MATERIAL BASE OF SCHOOLS IN SECOND HALF OF 40s–BEGINNING OF 50s YERS OF 20 th CENTURE	95
<i>Buriak Y. Y.</i> BARVINKOVE-LOZOVSKY OPERATION: RAILWAY ASPECT.....	100

Historyography, source science

<i>Kondratieva D. A.</i> IMAGE OF UKRAINE IN THE ARTISTIC HERITAGE P. KULISH.....	108
<i>Pyatnytskova I. V.</i> THE IMPORTANCE OF COOPERATION IN UKRAINIAN SOCIETY'S LIFE IN EARLY XX CENTURY: THE MODERN DOMESTIC HISTORIOGRAPHY	114
<i>Suchkova O. Y.</i> EACH DAY LIFE OF JEWS IN USSR IN INTERWAR PERIOD: MOTHERLAND’S HISTORIOGRAPHY	122

<i>Arabadzhy S. S.</i> PUBLICLY-LEGAL ACT MATERIALS OF MARIUPOL GREEK COURT AS INFORMATIVE SOURCES FROM GREEKS' DAILY LIFE OF THE NORTH AZOV SEA REGION	132
<i>Gede A. V., Ostroushko J. R.</i> CHILD HOMELESSNESS AND NEGLECT IN THE RUSSIAN EMPIRE IN THE SECOND HALF OF THE XVIII–EARLY XIX CENTURIES. ARTICLE: ANALYSIS OF LEGISLATIVE ACTS	138
<i>Kryhina O. V.</i> PARISH-REGISTERS AS THE SOURCE OF DEMOGRAPHIC INFORMATION: PART III «ABOUT THE DECEASED»	148
<i>Kuhlev A. S.</i> SOUTH UKRAINIAN CITIES IN THE 19TH CENTURY NARRATIVE MATERIALS	157
<i>Gedo A. V., Iordanova Yu. V.</i> «WOMAN IN UKRAINIAN SCIENTIFIC SPACE 20-30'S OF XX CENTURY THROUGH THE PRISM OF EPISTOLARY HERITAGE»	166
<i>Kovalska L. A.</i> MEMOIRS PARTICIPANTS SOVIET PARTISAN AND UNDERGROUND MOVEMENT AS A HISTORICAL SOURCE	172
<i>Petrova I. O.</i> PAPERWORK MANAGEMENT IN LOCAL GOVERNMENT BODIES IN UKRAINE DURING THE TWENTIETH CENTURY: HISTORIOGRAPHIC ANALYSIS	182
<i>Kostenko A. V.</i> STAGES OF KHERSON MUSEUM OF REGIONAL STUDIES LAPIDARIUM DEVELOPMENT	190

World History

<i>Satskyy P. V.</i> UKRAINIAN SELF-DETERMINATION IN GEOPOLITICAL PLANS FOR THE VICTORIOUS COUNTRIES IN WORLD WAR I	196
<i>Lykhachova L. B., Yakovliev A. V.</i> THE PRESENTATION OF “ENEMY” IN THE ECONOMICS OF USSR (1945–1953) IN HUMOUR CULTURE (ON THE “CROCODILE” MAGAZINE EXAMPLES)	208
<i>Velychenko O. O.</i> ORGANIZATIONAL RESTORATION OF SDP IN THE EASTER OCCUPATION ZONE OF GERMANY (MAY 1945-APRIL 1946)	221
<i>Pylypenko V. V.</i> THE POLITICIZATION OF THE STUDENT MOVEMENT AS AN INTEGRAL PART OF THE ISLAMIC REVOLUTION IN IRAN	228
<i>Petrenko K. A.</i> THE RELATIONSHIP BETWEEN UNITED GERMANY AND THE COUNTRIES OF THE VISEGRAD GROUP (1990–1995 YEARS)	235

Political science

<i>Gorodnia N. D.</i> TRANSFORMATION OF U.S.-INDIA'S RELATIONS DURING THE FIRST POST-COLD WAR DECADE	247
--	-----

Shevchuk A. V. «TAIWAN PROBLEM» IN US-CHINA COOPERATION UNDER PRESIDENT CHEN SHUI-BIAN261

Dudko I. D. INSTITUTIONAL AND JUDICIAL TENDENCIES OF EU IN DIMENSION OF NATIONAL INTERESTS AND PERSPECTIVES OF INTEGRATION POLICY OF UKRAINE267

Osel's'ka O. S. PROBLEMS AND PROSPECTS OF UKRAINIAN STATEHOOD FORMATION IN THE CONTEXT OF GLOBAL POLITICAL AREA STRUCTURING277

Boginska I. V. SECURITY COUNCIL OF RUSSIAN FEDERATION IN THE SYSTEM OF FOREIGN POLICY DECISION-MAKING (1990'S)286

Lisak V. F. INTERNATIONAL RELATIONS SCIENTIFIC STUDY IN THE SYSTEM OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE.....296